

HUMAN PRESENCE

**Jeetje, we beginnen
direct aan een soort
therapie sessie
hier...**

Iris Goudsblom blikt
terug op haar Creative
lab

**Digital
Independence**

Joost Smit

**Hij is
oorlog**

Maud van den Esschert

**Volgens mij is een
paars shirt aan
doen niet zo veel
moeite.**

Esmee Dalenoort

**Wat is je
droomrol?**

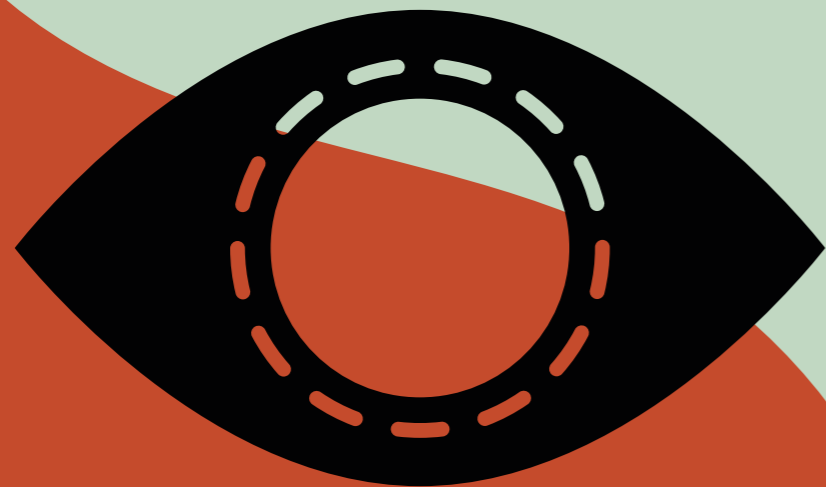
Manouk
Hooimeijer
over *plus size*
discriminatie

januari 2023

Inhoud

- 4 **Identiteitscrisis**
- 6 **Uit zijn ogen**
- 9 **Meer dan een dag**
- 10 **Landverovertje**
- 12 **“Val dan gewoon af als je een hoofdrol wilt”**
- 15 **Digital independence**

Identiteitscrisis

Wat is mijn naam in Creative Lab?

Door Iris Goudsblom

Samen met alle andere eerstejaars begon ik mijn opleiding met Creative Lab. Een speelruimte om het theater te maken dat we zelf wilden maken. Ik begon te ontdekken wat ik, Iris, te vertellen heb. Zes weken lang gingen we aan de slag met het thema 'identiteit'. Wat fascineert me? Hoe ga ik te werk in een maakproces? Wat vertelt mijn naam over mij?

We mochten verdwalen in alle mogelijkheden die de opleiding te bieden heeft. Elke week maakten we naar aanleiding van inputlessen een of twee performances. Hier reflecteerden we vervolgens op. Voor het eerst werd er kritisch gekeken naar m'n werk. Naar werk dat mijn naam droeg. Een chaotisch en onzeker proces met een boel plezier.

"Doe iets waar je goed in bent" was onze startopdracht. Daar gingen we dan. Knutselen, verknippen, scheuren en daarna weer bouwen. Mijn hoofd heeft nog nooit zoveel bedacht en is nog nooit zo leeg geweest als in de eerste drie weken van Creative Lab. Ik vond het heerlijk en tegelijkertijd vreselijk verwarrend. Na dag 3 zat ik al in een identiteitscrisis, me afvragend of ik niet beter een andere naam kon kiezen voor mezelf. Eigenlijk kwam ik er na de eerste drie weken pas achter waar ik goed in was. Namelijk, mezelf verschuilen achter enorm veel geneuzel. Ik had gewoon niet nagedacht over mijn kwaliteiten. Ik was gewoon begonnen zoals ik meestal begin. Ik deed gewoon iets waar ik me veilig bij voelde. En dat betekende: niet in verbinding staan met wat ik eigenlijk aan het doen ben, zodat er tenminste niet kritisch naar mij als persoon gekeken wordt.

"Jeetje, we beginnen direct aan een soort therapiesessie hier..." Misschien was dat het ook wel. Creative Lab: graven in je eigen identiteit. Op zoek naar wat jouw naam draagt zonder rekening te houden met wat anderen van je denken. Lekker lelijk jezelf zijn. Durven falen, zodat je het uiterste van je creativiteit kunt ontdekken. Ik heb altijd bewondering gehad voor mensen die direct zichzelf kunnen zijn en dit laten doorschijnen in hun werk. Dit heb ik ook gezien in de klas. "Wat zijn deze mensen stuk voor stuk uniek in wat ze doen", was een van de gedachtes die direct door mijn hoofd gonsde bij de eerste presentatie. Er werd veel gedeeld en ik was niet de enige die aan het verdwalen was. Zo ebde de onzekerheid langzaam weg.

Totdat we in de laatste twee weken de opdracht kregen om samen met gastdocent Timothy de Gilde een voorstelling te maken. Een voorstelling met de hele klas en al het materiaal dat we de

weken daarvoor verzameld hadden.

"Ik mis iets persoonlijks in wat ik zie" zei hij. "Iets wat dieper gaat dan gewoon een stuk tekst of beweging." Hij zag het direct. Hij zag dat ik me verschulde achter iets oppervlakkigs en hij zag het bij anderen ook. Er zijn die weken wel wat traantjes gelaten. Maar er werd ook veel gelachen, veel gegaapt en gezocht, en af en toe werd er een sneer tussendoor gegoooid.

Steeds beter leerden we in gesprek te gaan, met behulp van handen in de lucht en vingers gebogen als haakjes, om aan te haken bij een punt dat gemaakt werd. We leerden steeds beter naar elkaar te luisteren en duidelijk te maken wat we belangrijk vonden. Het stuk zou een bundeling zijn van wie we waren, als klas. Ieders naam zou te zien zijn.

Ik ben best trots op wat we hebben neergezet. Ergens je handtekening onder zetten betekent niet dat het stuk af is, of perfect. We hebben gedaan waar we goed in waren: ons best doen.

Of ik daar op het podium of als maker helemaal lelijk mezelf stond te zijn durf ik niet te zeggen, maar ik weet wel: ik laat mijn naam toch maar bij 'Iris'.

Uit zijn ogen

Een nieuwe blik op oud werk

Door Maud van den Esschert

Na tweeënhalf jaar op deze opleiding zie ik mezelf als een maker die altijd wel een activistische connectie maakt met de wereld om haar heen. Mijn werk heeft dat niet per se als einddoel, maar ik kies wel zorgvuldig de verhalen uit die ik wil vertellen en waarom ik ze wil vertellen. Zo is het vieren van vrouwelijkheid iets wat al lang mijn interesse heeft. Voor de bouwsteen Immersive Storytelling had ik, uit liefde voor mythologische verhalen, het onderwerp van de Trojaanse Oorlog al liggen, en het idee om de vrouwen van die oorlog te belichten. Het verhaal heeft volgens mij ook een connectie met het heden. We zien het misschien als een 'oud verhaal', maar is het werkelijk een oud verhaal?

De basis van het verhaal over de Trojaanse Oorlog ligt in de geschriften van Homeros en Vergilius uit de Oudgriekse en Romeinse tijd. Op dit eeuwenoude verhaal zijn talloze bewerkingen, toneelstukken en kunstwerken gebaseerd. Het hoofdonderwerp is de oorlog tussen de Grieken en Trojanen en de val van de stad Troje. De mannelijke personages staan centraal: we volgen 'helden' zoals Hektor en Achilles en lezen mee met hun perspectieven. Vrouwelijke personages zijn er in overvloed, alleen zijn zij ondergeschikt aan het narratief van de man. Ze zijn passief, en daarmee onvolledig gerepresenteerd. En ondergaan daarbij verschrikkelijke dingen zoals ontvoering, toe-eigening en seksueel geweld. Ik ben deze oude verhalen gaan onderzoeken met een feministische blik, waarin ik vooral de male gaze heb uitgelicht: hoe men door de geschiedenis heen met een patriarchale blik naar de vrouw heeft gekeken. Ik wilde het originele verhaal opnieuw vertellen, en de vrouwelijke personages eer aandoen.

Het verhaal van de Trojaanse Oorlog is hoogstwaarschijnlijk een fictief verhaal. Dat betekent volgens mij dat we er onze eigen invulling aan mogen geven. Ik heb mij tijdens de cultuurlessen van het vak Latijn op mijn middelbare school altijd geërgerd aan het feit dat niemand opmerkte dat de vrouwen in het verhaal iets traumatisch doormaken. Dat ze zich in werkelijkheid misschien wel hevig hebben verzet. Dat zij misschien wel oersterk waren, maar worden herinnerd als zwakke, tamme lammetjes. Dat de schrijvers van dit verhaal met hun *male gaze* de vrouwen zó optekenden, betekent niet dat dat de waarheid is.

De mate waarin de vrouwen een eigen stem hebben, verschilt uiteraard per bewerking en tijdperiode. Ik heb een aantal bewerkingen onderzocht die, wat mij betreft, tegenpolen van elkaar zijn in de representatie van de vrouwelijke stem. Ze vertegenwoordigen hoe ik het dus absoluut níét wilde doen, en hoe ik het wél wilde doen. Een grote bron voor mij waren de romans van de Britse auteur Pat Barker. Zij heeft het verhaal van Troje her-verteld met precies die confrontatie, rauwheid en lef waar ik zo'n behoefte aan had. Voordat je een vuist kunt maken moet je namelijk eerst erkennen wat de werkelijkheid van een verhaal is. Een aanrader! Ik lees heel graag (feministische) historische fictie, en ik kreeg de vraag van mijn docenten om die fascinatie wat verder te onderzoeken: waarom werd ik specifiek zo gegrepen door deze vorm van storytelling?

**“Ik ben niet één vrouw
Ik ben alle vrouwen
vereeuwigd door
Hem”**

Ik heb een voorstelling gemaakt waarin ik de bovengenoemde thematieken heb onderzocht door middel van beweging en het lichaam. Een leerdoel voor mij als maker was om een keer vanuit beeld te beginnen. Samen met drie fantastische spelers heb ik geprobeerd, gespeeld en veel gepraat. Ik ben erachter gekomen hoe sterk deze thema's fysiek uitgebeeld kunnen worden, hoe machtsverhoudingen verbeeld kunnen worden en wat de rol van het lichaam is, en wat (gebrek aan) autonomie betekent. Hierna ben ik teksten gaan toevoegen en een lijn gaan uitschrijven, en zo plakte ik langzamerhand een voorstelling aan elkaar. Het eindresultaat is een montage geworden van beweging, muziek, beelden, en sferen waarvan ik nu, erop terugkijkend, durf te zeggen dat ik er erg tevreden over ben. Ik heb echt vanuit mijn hart en binnenste vuurtje gewerkt en ben ontzettend trots op mijn crew.

Waarom ik denk dat alternatieve historische fictie me zo fascineert, is in eerste instantie omdat het meerdere interesses aanraakt. Ik hield altijd al van magische verhalen, fantasiewerelden en fabels. Ik zou mezelf ook een feminist noemen, die zich bewust is van dingen zoals the male gaze en het patriarchaat. Maar ik geloof dat deze fascinatie veel meer aanraakt dan die twee dingen. Het beschrijft de vrouwelijke kracht als een *divine power*, als iets dat gevierd mag worden. De feministische insteek en het omdraaien van perspectieven is denk ik ergens bijna helend voor hoe de vrouw in de geschiedenis is opgetekend met een mannelijke blik. Maar ook voor mijzelf die, hoewel we dat misschien willen ontkennen, ook nog is opgegroeid met het heteronormatieve beeld van prinsen en prinsessen. Meisjes die lief, onderdanig en beheerst moeten zijn. Er komt bij mij ergens een trots omhoog voor die rauwe, sterke vrouwelijke kracht waarvan ik geloof dat die in iedereen zit.

“U zit niet in een sprookje

U zit op een pad dat al bewandeld is.

En bewandeld blijft worden.

Geen glazen muiltjes of elfjes.

Maar van bloedlust en bederf.

Van goudkoorts en bezit.

U zit niet in een sprookje”

Het breekt los uit schaamte en uit keurslijven die bepaalde religies op haar hebben gedrukt. Op de 'heksen' die vervolgd zijn. Op de vrouwen die zich tot op de dag van vandaag niet mogen uiten. Op hen voor wie bepaald wordt wat ze wel en niet mogen dragen. Het breekt uit alle labels die men op vrouwelijkheid heeft willen plakken. Uit het meisje dat ikzelf moest zijn van de wereld om me heen. Uit het oog van hem en in de kracht van haar.

Als ik hierover nadenk ontroert het me: uit vechtlust en een groot gevoel van zelfliefde, maar ook uit verdriet omdat we er nog lang niet zijn. En daarom blijf ik ermee bezig, in de vormen die ik als theatermaker kan hanteren. Ik geloof, en hoop, dat zolang ik kunst maak, dit voor mij een onderwerp zal blijven.

Zoals de laatste zin van mijn eindmonoloog luidt:

“Vanaf nu zal je mij horen”

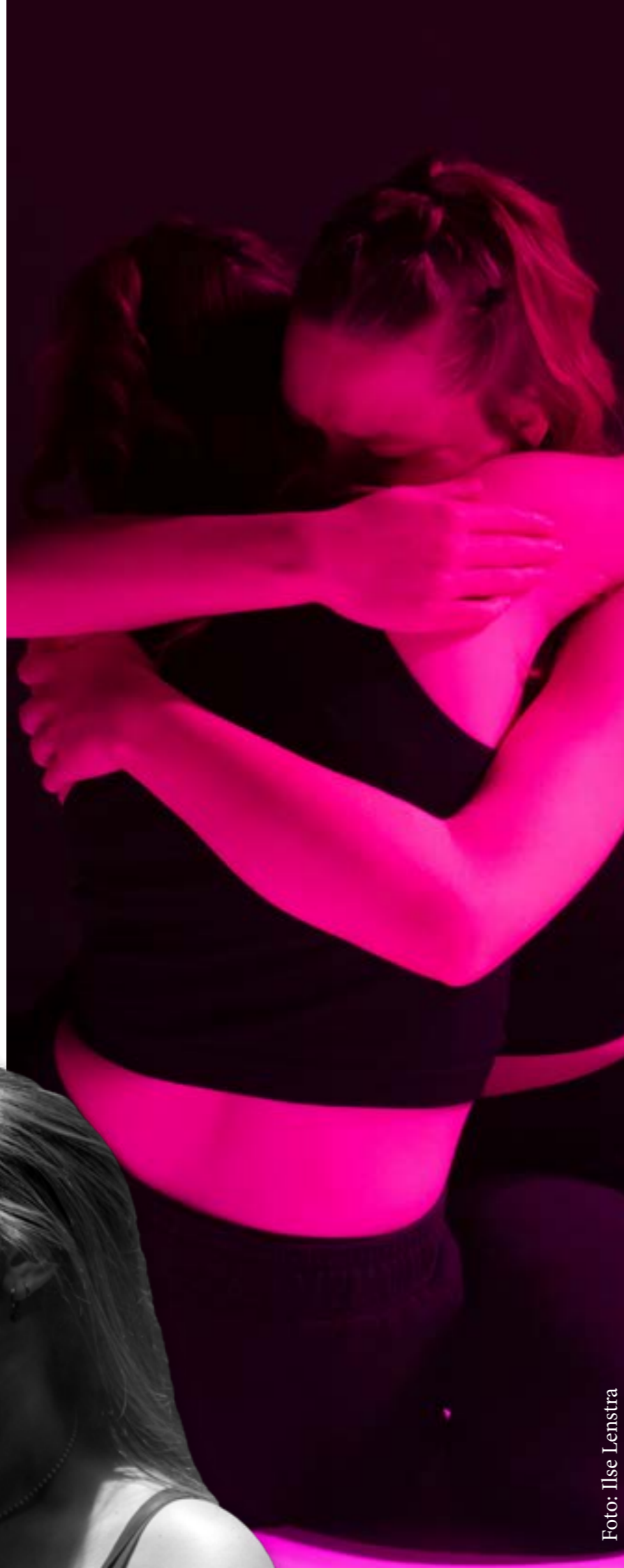

Foto: Ilse Lenstra

Meer dan alleen een dag

Paarse vrijdag & GSA op middelbare scholen

Door Esmee Dalenoort

Op mijn stage, tijdens paarse vrijdag, stuurde een leerling een appje naar zijn mentor over de schade die zijn schoolgenoten toebrachten aan de decoraties van paarse vrijdag. Daarin vertelde hij onder andere dat niemand echt respect had voor deze speciale dag. Ook meldde hij dat hij de enige heterojongen was die de 'one love band' droeg en dat hij vele nare reacties kreeg, waarin hij werd uitgescholden voor 'homo' of 'kanker sukkel'. Gelukkig eindigde hij zijn bericht met dat die opmerkingen hem niks uitmaakten en dat hij hoopte dat meer mensen naar deze dag zouden gaan kijken zoals hij dat doet.

Helaas was dit appje het enige lichtpuntje van de dag. De rest van de dag hebben Len, mijn stagegenoot, en ik voornamelijk als een soort politieagent leerlingen moeten 'bestrafen' op hun pestgedrag, de leerlingen van de GSA (Gender & Sexuality Alliance) een hart onder de riem moeten steken en ook zelf sterk moeten blijven om niet in tranen uit te barsten. Om de seconde maakten leerlingen de versiering die we de dag ervoor hadden opgehangen kapot, ze scholden medeleerlingen uit omdat ze wel paars aan hadden en filmde ook stiekem de docenten die zich aan de dresscode hielden.

Natuurlijk is wat de leerlingen deden niet oké of goed te praten, maar wat mij het meest verbaasde

is dat alleen onze stagebegeleider, Len en ik actie ondernamen en dat de andere docenten niks deden of gewoon pauze aan het houden waren in de kantine. De meeste docenten waren ook niet in het paars gekleed of hadden geen aandacht aan paarse vrijdag gegeven in hun mentorles, wat wel vanuit de GSA was gevraagd.

Naar mijn mening is een paars shirt aan doen niet zo veel moeite. Het toont namelijk steun voor de leerlingen die zich net een beetje anders voelen dan de rest, ze voelen zich die dag eindelijk gezien en begrepen.

Ik ben aan deze opleiding begonnen omdat ik als artist educator en/of maker er wil zijn voor mijn leerlingen of spelers. Ik wil hen helpen zich te ontwikkelen, leren en groeien. Dat is meer dan hen alleen de kennis uit een boek aan te leren. Dat doe je ook door er voor de leerling of speler te zijn, te luisteren, te helpen, te kijken naar verschillende methodes en oplossingen en door een paars shirt aan te trekken op paarse vrijdag! Ik ben echt heel erg geschrokken van dit beeld van het onderwijs. Er is een groot gemis aan praten over seksualiteit of überhaupt het geven van echte goede seksuele voorlichting, vanuit meerdere perspectieven. Het gaat tenslotte allemaal over identiteit, iets waar elke middelbare scholier ontzettend veel mee bezig is. Wie ben ik en wat vind ik? En het is aan ons als opkomende artist educators, theatermakers en/of docenten de taak om hen daarbij te helpen en het anders te doen dan hoe het er nu aan toe gaat.

Paarse vrijdag moet een veilige en feestelijke dag zijn waar iedereen zichzelf kan zijn en niemand gepest of uitgesloten wordt om wie diegene is. Elke dag zou paarse vrijdag moeten zijn. Maar wel een paarse vrijdag die serieus wordt genomen door zowel leerling als docent als maatschappij.

Landverovertje

Fragment door Sadie Delintzis

“Denk eens aan hoe we vroeger als kinderen speelden.
Telkens wanneer we ons verveelden.
Er was een prikkeling in onze gedachten.
Een heldhaftig verhaal is waar we naar smachtten.
Dus trokken we ons mooiste kostuum aan
en gingen met een plastic zwaard tegenover elkaar
staan.
Dan telden we tot drie. Eén..twee...ren.
Ren zo hard je kan, zo op de ander af.
En als iemand niet mee wilde doen was diegene laf.
We trokken wild aan iemands haar
en sloegen hard in op elkaar.
Verdeelden ons steeds in twee groepen,
terwijl iedereen door elkaar zat te roepen.
Nooit echt naar de ander luisterend,
maar wel samenzweerderig fluisterend.
En dan weer gillen,
benen die trillen,
die zwaar zijn van het rennen,
maar daar viel aan te wennen.
Want niets was beter dan het plezier
van verhalen uitbeelden die zich niet afspelen hier.”

In studio 2: Human Presence hebben Sadie Delintzis, Rowan Weppner, Eva Rose van der Poel en Anouk Walbers zich bezig gehouden met het bewerken van oude theaterstukken. In hun bewerking Landverovertje hebben ze de stukken Atropa, As You Like It en de Lehman-trilogie op hun eigen manier ten tonele gebracht.

“Val dan gewoon af als je een hoofdrol wilt”

Door Manouk Hooimeijer

“Wat wil je worden als je later groot bent?”

Als ik deze vraag moest beantwoorden in de vriendenboekjes van vroeger bestond mijn antwoord vaak uit dit rijtje: ‘Kok, juf, oma, dolfijnentrainer, bij K3, moeder, zangeres’. Vaak gecombineerd met nog meer beroepen die maandelijks veranderden, zoals detective, actrice, piloot of danseres. Toen ik ouder werd, veranderden al deze antwoorden in één vast antwoord: ‘musicalactrice.’

Ik ging op zangles, zat in een musicalklas en ging na de middelbare school audities doen voor musicalopleidingen. (Ik geef je alvast een spoiler: ik ben compleet van mijn kinderdroom afgestapt). Ik gaf me op voor drie grote muziektheater-/ musicalopleidingen met als doel op een van de drie aangenomen te worden. Vol vertrouwen en enthousiasme ging ik de audities in.

Bij de laatste opleiding kwam ik tot de een na laatste ronde. De zang- en spelronde had ik succesvol afgerond en de tweede ronde was een hele dag workshops ballet, jazz- en musicaldans. De dag eindigde met een presentatie van alles wat we hadden geleerd die dag. Er waren meerdere groepen auditanten, en één voor één moesten we, in mijn groep, de vloer op om onze dans te laten zien aan een rij van leerlingen, docenten en het hoofd van de opleiding.

Tijdens de balletroutine was er een onderdeel waarin we om de beurt diagonalen door de ruimte moesten springen. Toen ik aan de beurt was, hoorde ik zacht gelach vanaf de kant. Na het doen van meerdere diagonalen kwam ik erachter dat het niet alleen leerlingen maar ook docenten waren die me uitlachten als ik mijn diagonalen deed. Ik was ontzettend verbaasd. Ik kon er met mijn verstand niet bij dat er überhaupt gelachen werd, laat staan dat dat gelach van de mensen kwam die mij aan het beoordelen waren. Ik begreep dat ik er

anders uitzag dan de gemiddelde auditant, maar ik kon er echt niet bij dat deze mensen niet het respect voor mij hadden om gewoon te kijken en te oordelen zonder gelach.

De droom om musicalactrice te worden heb ik dus losgelaten. Gelukkig was ik, in diezelfde periode, aangenomen door de opleiding Docent Theater van ArtEZ in Zwolle. Ondanks dat die opleiding niet mijn eerste keuze was, ben ik nu, tweeënhalve jaar later, enorm blij met de opleiding. Terugdenkend aan mijn audities kwam ik tot de realisatie dat er *plus size* discriminatie binnen de theater- en filmwereld bestaat en dat ik hier zelf ook onderdeel van uitmaak(te).

“Wat is je droomrol?”

Nu zit ik in mijn derde jaar en eerlijk gezegd heb ik lang niet meer gedacht aan alle audities en dingen die gebeurd zijn, tot een aantal weken geleden.

Als mij werd gevraagd wat mijn droomrol was, had ik er eigenlijk altijd twee klaarliggen: 1. Rosie in *Mamma Mia* en 2. Elder Cunningham in *The Book of Mormon*. Dit zijn niet de eerste rollen die je verwacht bij een 24-jarige vrouw. Elder Cunningham wordt gespeeld door een man en Rosie door een vrouw van tussen de veertig en vijftig.

Een aantal voorbeelden van standaard droomrollen voor vrouwen: Elphaba (*Wicked*), Elle Woods (*Legally Blonde*), Sophie (*Mamma Mia*), Lady Macbeth (*Macbeth*), Julia (*Romeo en Julia*), Deloris (*Sister Act*), Hermelien (*Harry Potter*), Gabriella (*High School Musical*), Meave (*Sex Education*), Celie (*The Color Purple*), Rizzo (*Grease*) Black Widow (*Marvel*). Dit zijn allemaal rollen die niet gespeeld worden door plus size vrouwen. Daarbij zijn het voornamelijk musical-/toneelrollen. Laten we eens kijken naar films. In romantische komedies hebben bijna altijd slanke/gemiddelde vrouwen de hoofdrol. De bijrol wordt dan soms wel gespeeld door een plus size vrouw. Zij is dan de komische vriendin of degene die ten dienste staat van de hoofdrolspeler. Deze rol heeft bijna nooit haar eigen problemen of diepgang.

De afgelopen weken kwam ik tot de realisatie dat mijn droomrollen beide komische rollen zijn ter ondersteuning van de hoofdrol.

Daarbij heb ik nooit een droomrol als Medea (*Medea*) of Sophie (*Mamma Mia*) of Julia (*Romeo en Julia*) gehad, simpelweg omdat ik nooit in aanmerking zou kunnen komen voor die rollen. Terwijl ik hierover nadacht, ging ik naar een voorstelling. Een voorstelling waar een plus size persoon in speelde. Hen speelde de grappige rol en dat deed me, ondanks dat de voorstelling erg goed was, beseffen dat er zoveel onwetendheid bestaat over dit onderwerp. Bij studenten, bij docenten, maar ook bij mij. Toen begon voor mij een onderzoek, waarbij ik vaak gefrustreerd raakte, heftige *comments* las en vooral veel leerde. Een onderzoek dat uiteindelijk leidde tot dit artikel.

Dat plus size vrouwen, in de mainstream media, niet worden gezien als knap of *lovable* was bij mij allang bekend. Dit ervaar ik al jaren in zowel het dagelijks leven als bij wat er te zien is op tv, op social media, in reclames, in fashion, enzovoort. Dit onderwerp is nog vrij onbesproken. En als mensen zich hier al over uitspreken, durf ik te zeggen dat 50% van de reacties zijn: “Val dan gewoon af” of: “Ja, logisch. Je gaat toch niet diabetes supporteren”. Ik kan hier zo boos om worden. Vaak is aan te wijzen waardoor mensen dik zijn geworden en waardoor ze nu nog steeds dik zijn. Hierover zal ik niet te veel uitweiden, maar ik begrijp niet dat mensen niet gewoon kunnen kijken naar representatie. Jezelf alleen terug zien in grappige rollen of in die van *villains* en niet in hoofdrollen van romantisch succesvolle vrouwen is echt een probleem. Los van de discussie of je wel of niet moet afvallen. Het maakt dat het je doet denken dat je niet goed genoeg bent, er niet bij hoort, niet in staat bent een romantische relatie aan te gaan en dat plus size zijn dus lelijk/fout is. Iets wat enorm schadelijk is voor je zelfbeeld.

Voor de dromers van nu

Jennifer Greenwood (van Equity's Women's Committee) zegt:

“I think casting directors and those in power have a responsibility to take this seriously because it is our job to reflect the world as it is to the public. If we are presenting a world on stage and screen where only thin people are deserving of romance or love, we are encouraging feelings of inadequacy in our audiences, as well as casting out those plus-sized actors.”

Illustratie: Jaantje Anna (@jaantjeanna)

Theater-/filmmakers moeten zich er bewust van zijn dat plus size mensen vaak worden gecast in de komische bijrol. En moeten zichzelf de vraag stellen waarom ze iemand willen casten die plus size is. Waarom staat het in je beschrijving? Omdat het de rol nog komischer maakt dan dat hij al is? Dat is discriminatie. Dit maakt dat plus size vrouwen zoals ik zich nooit gerepresenteerd voelen en je getalenteerde mensen buitensluit. Daarnaast kun je jezelf de vraag stellen waarom plus size vrouwen niet in de romantisch succesvolle hoofdrol te zien zijn, zonder dat de hoofdverhaallijn is dat ze plus size zijn en dat de succeservaring is dat ze een relatie krijgen ondanks dat ze plus size zijn.

Ik hoop dat in de nabije toekomst plus size mensen gecast worden voor romantische hoofdrollen. Dat de plus size pubers van nu zichzelf gerepresenteerd voelen, doordat er rolmodellen zijn. Rolmodellen in films, in reclames, op social media en op het toneel. Dat ze zichzelf niet hoeven te vergelijken, simpelweg omdat ze, eindelijk, gerepresenteerd worden. Dat ze niet vergeten hoe prachtig ze zijn en dat ze er mogen zijn.

Als kinderen een vriendenboekje krijgen met de vraag wat ze later willen worden, gun ik de vollere kinderen van nu dat ze kunnen antwoorden met 'actrice' of 'musicalster'. Ik gun ze dat ze hun dromen kunnen waarmaken. Dat ze audities kunnen gaan doen, dat ze worden aangenomen om hun talent en dat ze kunnen stralen in de rol van Elsa (*Frozen*), Elphaba (*Wicked*), Sandy (*Grease*) of welke rol dan ook. Omdat het kan, omdat ze er zijn en omdat zij deze rollen kunnen en mogen spelen.

Digital Independence

Door Joost Smit

De smartphone: het apparaat dat ons dagelijks leven vergemakkelijkt. We kunnen ermee communiceren, herinneringen vastleggen, werken, creëren. Voor sommigen is het zelfs hun weg tot succes geworden. Het brengt de wereld in verbinding. Het geeft een stem aan mensen die normaal niet te horen zijn. Het is een middel waarmee we de samenleving van nu vormgeven. Maar aan al dat gemak, aan al die mogelijkheden, zit een duistere kant. Het bezit van het apparaat is een voorwaarde geworden om met de maatschappij mee te kunnen. De smartphone is een drempel geworden die, als je hem niet kunt nemen, je van je vrijheid en identiteit berooft en het je bijna onmogelijk maakt om binnen te komen.

Afgelopen november was ik in Berlijn, om voor de bouwsteen Nomad locatiegericht onderzoek te doen naar het thema 'High Tech, Low Life', een principe uit de Cyberpunk dat staat voor een dystopische toekomst waarin technologie ontzettend geavanceerd en geïntegreerd is in het dagelijks leven, maar waar vrijwel de hele wereld in armoede leeft. Ik wilde uitvinden wat de toekomst nu voor ons betekent en hoe die eruitziet. Daarnaast wilde ik meer weten over de gevolgen van armoede in Berlijn door te zoeken naar informatie en te spreken met mensen en instanties die hier mee te maken hebben.

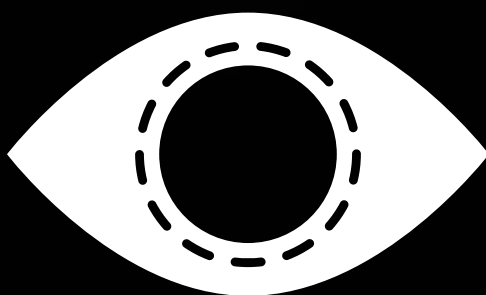
Hoewel het eerste aspect van mijn onderzoek aardig goed verliep, kon ik moeilijk contact vinden met het tweede. Instanties waren moeilijk te vinden en ik vond het zelf moeilijk om daklozen aan te spreken. Door deze belemmering begon ik er al snel aan te twijfelen of ik zou kunnen vinden wat ik hoopte te vinden; maar dit veranderde door toeval. In Berlijn was ik me ook gaan verdiepen in de Koude Oorlog. Ik wilde daarom op een huurstap, een fantastisch stukje innovatie op het gebied van openbaar vervoer, een tochtje langs de Berlijnse Muur maken. Dit ging goed totdat mijn

telefoon abrupt stopte met werken. Ik bevond me midden in een stad die ik niet kende, met een huurstap die ik niet kon afmelden en zonder toegang tot navigatie of andere hulpmiddelen.

Uiteindelijk ben ik op wonderbaarlijke wijze teruggekomen bij mijn hotel; eenmaal daar besepte ik hoeveel geluk ik had gehad. Maar ik realiseerde me ook hoe onmogelijk het begint te worden om zonder telefoon of internet je in de wereld te begeven. En hoe gek het eigenlijk is dat we onszelf steeds meer afhankelijk maken van een luxe-product. Op het internet zijn artikelen te vinden over het afschaffen van contant geld en van analoge identiteitsbewijzen. In een niet al te verre toekomst heb je geen enkele mogelijkheid meer om geld te verdienen of te besteden als je geen smartphone of ander communicatiemiddel hebt. En in de wereld van nu worden armoede en dakloosheid steeds grotere problemen. Over steeds grotere groepen wordt gezegd dat ze niet hun best doen om terug te keren in de maatschappij. Dat ze niet willen werken. Maar hoe hebben ze ook maar een kans, als ze niet eens de noodzakelijke middelen hebben om dat te doen? Solliciteer je voor een baan? "Stuur ons maar een mailtje met je cv". Zit je vast, levend op straat? "Ja ze moeten dan ook wel om hulp vragen. Hoe weten we anders dat we iets voor ze moeten doen?"

Onze digitale afhankelijkheid groeit elke dag, terwijl we niks doen om een vangnet te creëren voor als we wegvallen uit onze wereld. We raken langzaam het contact met ons analoge leven kwijt en verliezen ons bewustzijn van de waarde van het apparaat dat we in onze handen hebben. De dystopische wereld van 'High Tech, Low Life' komt steeds dichterbij. Waarschijnlijk weten we het allemaal, maar durven we die realiteit niet in de ogen te kijken. Dus kijken we liever naar ons beeldschermje.

Met dank aan de Redactie:
Femke Posthouwer, Caroline Barmentlo, René Karomi en Anne-Fleur Verkade